

1110

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasanın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğünün 96. Maddesi gereğince aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 16/06/2023

Saygılarımla

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

Bir ülkenin tam bağımsızlığı, nüfusunun gıda ve enerji ihtiyacını karşılanabilme gücüne bağlıdır. Bu gücü temin eden kaynaklar stratejik açıdan kıymetli olarak değerlendirilir. Bu açıdan başta buğday olmak üzere hububat ürünleri stratejik bir ürün olarak kabul edilmektedir. Pandemi, Rusya Ukrayna savaşı, Hindistan'ın buğday ihracatını yasaklaması, Çin'in stok politikası gibi nedenlerden dolayı buğday ve diğer tahıl fiyatlarındaki artış devam ediyor. Tüm bunlar ile birlikte yurtiçi ve yurtdışında yaşanan ekonomik sıkıntılar geçtiğimiz yıllarda gıdanın; dolayısıyla tarımın önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Yaklaşık sekiz milyara ulaşan dünya nüfusunun yanında 85 milyonu aşan ülkemizde, gıda güvenliği açısından yaşamsal öneme sahip tahıl bitkisi buğday, tüm insanlık için son derece önemli bir üründür. Aynı zamanda milyonlarca insanın geçim kaynağı ve çok sayıda sanayi ürününün de hammaddesidir. Bu nedenle Türkiye'de buğday gibi temel ürünlerin çeşitliliğinin korunmasına, geliştirilmesi ve kontrol edilebilmesi için bazı tedbirlerin alınması hayati önem taşıyor. Türkiye'de 2002 yılından bu yana nüfus 66 milyondan 85 milyona çıkarken, buğday üretim miktarı yıllık 19 milyon ton ile sabit kalmıştır. Geçen bu 20 yıllık sürede tarımsal teknolojinin gelişmesi ile dekar başına verim %50 artmış olmasına rağmen toplam rekoltenin sabit kalması, Türk çiftçisinin buğday üretiminden uzaklaştığının ve buğday ekili alanın ciddi miktarda düştüğünün açık bir göstergesidir. Son dönemlerde Türkiye'nin ürettiği buğdayın kendisine yetmediği tartışmaları sürerken Türkiye son üç yıldır buğday ithal ederek açığını kapatıyor. Geçilen bu 20 yıllık sürede, yakın coğrafyadaki diğer büyük buğday üretici ülkelerden olan Rusya ve Ukrayna, nüfusları bariz bir oranda azalmalarına rağmen buğday üretimlerini sırasıyla %84 ve %20 oranında arttırmışlar ve dünyadaki sayılı buğday ihracatçıları arasına girmişlerdir. Türkiye ise 2002 yılında buğday üretiminde bu iki ülke ile rekabet eden bir ülke konumunda iken bugün dünyanın en fazla buğday ithal eden 3.ülkesi konumuna gerilemiş; adeta bu iki ülkenin sabit müşterisi konumuna düşmüş ve bu ülkelere gelecek tahıl yüklü gemilerin yolunu gözleyen bir ülke haline gelmiştir.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

Bu bilgiler çerçevesinde;

1-Türkiye kamu ve özel sektör aracılığıyla 2021 ve 2022 yılında hangi ülkelerden kaç ton buğday ithal etmiştir?

2- 2022 yılında TMO tarafından ithal buğday hangi usullerle, ne kadar ve hangi fiyattan alınmıştır?

3- TMO tarafından ithal edilen buğdayın yüzde kaçını yurt içi piyasadaki buğday fiyatını baskılamak için kullanılmaktadır?

4- Buğday ekili alanın 2002 yılından bu yana %25 oranında azalmasının temel sebebinin buğday fiyatlarının yetersiz açıklanması olduğu aşikar iken, Türk çiftçisinin buğday üretimine geri dönmelerini sağlayacak hangi teşvik ve tedbirleri hayata geçirmeyi planlıyorsunuz?

5- Türkiye’de buğday fiyatları hangi kriterler esas alınarak belirlenmektedir. Buğday fiyatı kasıtlı olarak düşük açıklanarak bazı kişi, kurum ve çevreler buğday ithalatına teşvik mi edilmektedir? Koca bir Türk çiftçisinin çıkarları yerine sayılı bir azınlığın çıkarları mı gözetilmektedir?

6-Buğday fiyatı açıklanırken maliyetler göz önünde bulunduruldu mu ? Söz konusu maliyetler nasıl hesaplandı? Hesapladığınız maliyet kalemlerini kalem kalem kamuoyu ile paylaşabilir misiniz? Buğday üreticisi çiftçinin girdi maliyetleri günden güne artarken 2023 yılı için açıklanan buğday fiyatı çiftçiye kaderine terk etmek değil midir?

7- Tarımsal üretime dönük bölgelerin iklim, coğrafi şartları, toprak, sosyal ve kültürel yapı ile ekonomik durumunun bir arada değerlendirilerek her bölgenin gerçeklerine uygun fiyat ve teşvik politikaları uygulamak konusunda bir projeniz var mı? Bölgesel bazlı buğday fiyat politikası bakanlığın gündeminde

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA